

1. Referentie

Referentie	Goedseels, E. (2000). Jeugdcriminaliteit in Vlaanderen. <i>Welzijnsgids-Welzijnszorg</i> , (38), 31-49.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

In 1997 werd een grootschalig interdisciplinair platformonderzoek naar de levensomstandigheden en – perspectieven van de jeugd in Vlaanderen gestart. Het onderzoek had als doel voor het eerst basisinformatie te verzamelen over de jeugd in Vlaanderen. Aan de hand van een gestandaardiseerde vragenlijst werden 5000 schoolgaande jongeren tussen 12 en 18 jaar klassikaal ondervraagd over thema's als identiteit, psychisch welbevinden, gezin, school, vrienden, werk, maatschappij, delinquentie en religie. In dit artikel richten de onderzoekers hun aandacht op de resultaten met betrekking tot jeugdcriminaliteit. Aan de jongeren werd gevraagd of ze het afgelopen jaar de betrokken delicten wel eens pleegden.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Politie & justitie
Trefwoord(en)	Geslacht, gezin, jeugdcriminaliteit, onderwijs, opvoeding, scholieren

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Vlaamse Gemeenschap (Impulsprogramma Humane Wetenschappen)
Onderzoeker(s)	Lieve Decaluwé, Eef Goedseels, Jeannine Hooge, Wendy Mertens & Jan Vandoorne OGJC Faculteit Rechtsgeleerdheid K.U.Leuven Hooverplein 10 3000 Leuven Tel: 016/ 32 53 00 Fax: 016/ 32 54 63 http://www.law.kuleuven.ac.be/ogjc/nl/index.html Hiva E. Van Evenstraat 2E 3000 Leuven Tel: 016 32 33 33 Fax: 016 32 33 44 hiva@kuleuven.ac.be www.hiva.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Basisinformatie verzamelen over de jeugdcriminaliteit in Vlaanderen: Algemene bespreking Plegen alle jongeren wel eens een delict? Welke delicten worden het meest begaan? Hoe vaak gaan jongeren over de schreef? Worden jongeren wel eens betrap?
-----------------	--

	Worden delicten vooral in groep gepleegd? Zijn jongeren zelf wel eens slachtoffer? Wat weerhoudt jongeren ervan delicten te plegen? Zijn jongeren wel eens bang zelf slachtoffer te worden? Bespreking naar achtergrondkenmerken Plegen jongens meer delicten dan meisjes? Is de meeste jeugdcriminaliteit leeftijdsgebonden? Zijn, met betrekking tot hun delinquent gedrag, jongeren uit het ASO verschillend met de jongeren uit het BSO of TSO? Zijn er verschillen in pleeggedrag naargelang het opleidingsniveau van de vader of moeder? Een samenvattend beeld van de jongeren schetsen over alle domeinen heen. Achtergrondkenmerken: geslacht, leeftijd, onderwijsvorm, beroepsklasse, kerkelijkheid van de jongeren, gescheiden ouders, afkomst vader, zittenblijven, behoren tot een vereniging. Gezin en opvoeding: responsiviteit van de moeder, opvolgen van de jongere door moeder, autonomie verleend door moeder. Schoolvariabelen: algemeen schools welbevinden, academisch zelfconcept, inzet, relatie met leerkrachten.
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Beschrijvend, kwantitatief onderzoek. Schriftelijk self-reportonderzoek met gestandaardiseerde vragenlijst met gesloten antwoordmogelijkheden
Onderzochte groep	Een representatief staal van 5000 schoolgaande jongeren tussen 12 en 18 jaar.
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

algemene bespreking	Zwatrijden, diefstal en vandalisme zijn de meest voorkomende delicten die jongeren plegen, gevolgd door: druggebruik, fysiek geweld, wapenbezit, van huis weglopen en drugsverkoop. Enkel wapendracht, druggebruik en drugsverkoop gebeuren op regelmatige basis. De jongeren worden zelden betrapt op een delict en als het gebeurt, dan is dit vaak door vrienden, familie of kennissen en niet door de politie. Er is een grotere groep aanwezig bij daders die zelf slachtoffer geweest is van een delict dan bij niet-daders. Wat jongeren tegenhoudt om delicten te plegen zijn de volgende aspecten: 'zoiets doe je gewoon niet', 'er is geen reden toe', 'het kwam niet bij me op'. 'uit vrees voor problemen thuis of op school' en 'schrik om opgepakt te worden door de politie' scoren erg laag. Vooraf voor diefstal zijn jongeren zelf bang om slachtoffer te worden.
bespreking naar achtergrondkenmerken	Meisjes plegen minder delicten dan jongens. Verklarende factoren zijn onder andere: een andere soort van peergroups, falen op school is minder belangrijk, schrik om zelf slachtoffer te worden is groter. Het aantal plegers stijgt voor alle delicten (met uitzondering van druggebruik) tot de leeftijd van 16 jaar. Daarna daalt het percentage. Hoe ouder de jongere, hoe meer hij een delict niet pleegt omdat er geen reden toe was en niet zozeer uit vrees voor problemen achteraf. Ook hebben oudere jongeren meer schrik om slachtoffer te worden. Jongeren uit het ASO zeggen minder delicten te hebben gepleegd dan jongeren uit het TSO en het BSO.
samenvattend beeld over alle domeinen heen	Sociale klasse blijkt geen rechtstreekse invloed uit te oefenen op het ontstaan van afwijkend gedrag. Mogelijk speelt de invloed onrechtstreeks via schoolkeuze en – ervaringen. Jongeren die zich gelovig, katholiek of christelijk noemen, zeggen minder over de schreef te gaan. Jongeren van gescheiden ouders overtreden iets vaker de normen. Jongeren van niet-Belgische afkomst overtreden iets vaker de normen.

	Het al dan niet lid zijn van een vereniging blijkt van geen belang te zijn. Zittenblijven vertoont een sterke, positieve samenhang met normovertredend gedrag. Vooraf het opvolgen van de kinderen blijkt van groot belang. Het feit dat ouders op de hoogte zijn van het doen en laten van hun kinderen vormt een belangrijke rem op het stellen van delinquent en schoolverstorend gedrag. Vooraf de inzet van de jongere op school en de gepercipieerde relatie met de leerkracht komen als belangrijke predictoren naar voor. Hoe groter de inzet en hoe beter de relatie met de leerkracht, hoe kleiner de kans op afwijkend gedrag. Het graag naar school gaan vormt een belangrijke rem op het overschrijden van normen. Licht positieve samenhang met academisch zelfconcept. Jongeren die een positief beeld hebben van zichzelf als scholier, kunnen zich blijkbaar iets meer permitteren en durven al eens gemakkelijker over de schreef gaan.
--	---

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

Decaluwé, L., Goedseels, E., Hooge, J., Mertens, W., & Vandoorne, J. (2000). *Jongeren aan het woord*. Tussentijds rapport, K.U.Leuven, Interdisciplinair netwerk jeugdonderzoek.

De Witte, H., Hooge, J. & Walgrave, L. (2000). *Jongeren in Vlaanderen: Gemeten en geteld. 12- tot 18- jarigen over hun leefwereld en toekomst*. Leuven: Universitaire Pers.

Weverbergh, R. (2000). Jongeren in Vlaanderen : Gemeten en geteld. *Campuskrant*, 11, (17), 6.

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Uit het onderzoek is gebleken dat ongeveer de helft van de jongeren in Vlaanderen het afgelopen jaar een delict beging. Vooral jongens gingen wel eens over de schreef. Meer jongeren uit het BSO en het TSO dan uit het ASO zeggen het afgelopen jaar een strafbaar feit te hebben begaan. Bij de meeste jongeren was het plegen niet zo ernstig en bleef het beperkt tot 1 enkele keer. Vooral zwartrijden, diefstal en vandalisme kwamen het meest voor onder de Vlaamse jongeren. Druggebruik gebeurde het meest op regelmatige basis. Samen met vandalisme is het één van de delicten die meestal in groep gebeurt. Jongeren die het afgelopen jaar zelf een delict pleegden waren vaker slachtoffer van een delict dan zij die geen delicten pleegden. Jongeren die weerhouden werden een strafbaar feit te stellen, lieten zich vooral leiden door een innerlijke morele overtuiging 'dat je zoiets gewoon niet doet' of 'dat er geen redenen zijn om het betrokken gedrag te stellen'. Met de leeftijd stijgt ook het delinquent gedrag van jongeren. Rond de leeftijd van 17 jaar zien we echter een duidelijke daling van dit afwijkend gedrag.